

бързо хвърканіе въ пространство-то. Той даже отивалъ още по-далечъ — прѣдугаждалъ нейны-тѣ измѣненія и прѣдсказвалъ нейны-тѣ положенія съ таквасъ вѣроятность, коя-то са ограничавала само отъ точность-та, съ коя-то елементы-тѣ на нейната орбита были опрѣдѣлены.

Третія-тъ Кеплеровъ законъ, кой-то изражавалъ отношеніе-то между періодически-тъ врѣмена и срѣдны-тѣ растоянія на планеты-тѣ отъ слънце-то, съединилъ всички тѣзи отдѣлены и скитащи са тѣла въ едно велико семейство. Періоды-тѣ на тѣхны-тѣ окыкаленія были строго опрѣдѣлены отъ наблюденія-та, и точно-то опрѣдѣленіе на растояніе-то отъ слънце-то на една само планета въ система-та, дало изведнажъ растоянія-та на всички останали планеты. Растяща-та точность въ срѣдства-та на наблюденія-та правяла по-съвършено всяко послѣдующе измѣреніе на растояніе на земя-та отъ слънце-то и сега са показвало, че умъ-тъ можалъ да спрѣ и да си почине отъ своя усърденъ трудъ, защо-то вече почти нищо не останало да са върше. Слънчова-та система была завладѣна, а неподвижны-тѣ звѣзди презирали най-крайны-тѣ усилія на человекъ.

Колко е далечъ това възрѣніе отъ истинно-то. Дѣйствително, истинно-то изслѣдваніе още са даже не наченало. Наистина, достигнѣта была само една высочина, отъ дѣто са виждало само истинно-то свойство на велика-та задача; и, отъ тѣзи высочина, умъ-тъ себно прѣдлага слѣдующы-тѣ въпросы: — защо орбиты-тѣ на планеты-тѣ и на спътницы-тѣ сж елиписы, а не други нѣкои кривы лінії? Каква сила принуждава планеты-тѣ да са движатъ по прѣдписаны пѣтища съ ненарушима точность? Каква причина произвожда тѣхно-то ускорено движеніе, кога-то тѣ достигнѣтъ до онѣзи части на свои-тѣ орбиты, кои-то сж по-близо до слънце-то? Каква сила непоколебимо удържа планета-та и спътника ѣ въ тѣхны-тѣ бързы движенія, като произвожда най-хубава хармонія въ движеніе-то и еднообразіе на результаты-тѣ толкосъ вѣрно, колко-то и самыя вървежъ на врѣме-то?

Тука може да ни попытать да ли тѣзи въпросы не сж отъ високоуміе? Да ли таквизи дълбоки изслѣдванія не са втѣргаватъ въ областъ-та на Божіе-то несповѣдимо провидѣніе? И да ли нещѣ да бѣде по-разумно да са спремы и да са задоволими съ слѣдующыя отвѣтъ на всички тѣзи въпросы? Богъ, кой-то е устроилъ вселенная, управлява и държи я съ свое-то могущество и съ своя-та прѣмъдрость? Безъ сжмнѣніе този отвѣтъ е справедливъ и въ негова-та справедливость человекъ смиренно си намѣрва най-высоко насърчаніе за да са завземе за рѣшеніе-то на высокы-тѣ въпросы, кои-то по-горѣ прѣдложихмы. Да допустнемъ, че Божественна-та воля произвожда всички движенія, че тя управлява бързые вървежъ на земя-та около слънце-то, води планеты-тѣ и тѣхны-тѣ въртѣщи ся мѣсяцы и въ празно-то пространство уварновѣся само-то слънце, като великъ центръ на животъ, свѣтлина и топлина за неговы-тѣ мірове, кои-то го придружаватъ. Да ли не е разумно да са мысли, че воля-та на всемогущаго са изпълнява по нѣвоа опрѣдѣленна система, че тѣзи система е законъ и че този законъ лѣжи въ прѣдѣлы-тѣ на человекскы-тѣ знанія. За по-голѣмо уяненіе на това възрѣніе, вече были открыты прѣсты-тѣ законы на движеніе-то; а понеже тѣзи послѣдны-тѣ трѣба да слу-